

Момчило Исић
ОСНОВНО ШКОЛСТВО
У КРАЉЕВИНИ СРБИЈИ ЗА
ВРЕМЕ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА

ИНСТИТУТ ЗА НОВИЈУ ИСТОРИЈУ СРБИЈЕ

Библиотека

Студије и монографије

Књ. 113

За издавача

Др Миле Бјелајац, директор

Редакција

Др Владан Јовановић (главни и одговорни уредник)

Проф. др Мира Радојевић

Др Драган Богетић

Др Мирослав Перишић

Др Александар Раковић

Др Петар Драгишић

Др Александар Милетић (секретар)

Рецензенти

Проф. др Милан Лазић

Др Драган Богетић

Др Зоран Јањетовић

Лектура и коректура

Биљана Рацковић

Техничко уређење и дизајн корица

Ђорђе Секерезовић

Корица

Приказ Александра Шпире Боцарића

Школа у Мачванском Прњавору августа 1914.год

ISBN 978-86-7005-155-3

Издавање ове монографије финансијски је помогло Министарство просвете,
науке и технолошког развоја Републике Србије

Момчило Исић

**ОСНОВНО ШКОЛСТВО
У КРАЉЕВИНИ СРБИЈИ
ЗА ВРЕМЕ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА**

Београд, 2019.

САДРЖАЈ

Предговор	7
Увод	11

Део први

СРПСКЕ ОСНОВЕ ШКОЛЕ У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ

РАД ОСНОВНИХ ШКОЛА НА ПОЧЕТКУ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА	21
РАТНО РАЗАРАЊЕ ОСНОВНИХ ШКОЛА	27
<i>Вредност причињене материјалне штете</i>	45
СРПСКИ УЧИТЕЉИ У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ	55
<i>У одбрани отаџбине</i>	55
<i>Под окупацијом</i>	60
<i>Материјални положај учитеља и њихових породица</i>	64
<i>Ратом проређени учитељски редови</i>	74
СРПСКИ УЧИТЕЉИ И ОСНОВЦИ У ИЗБЕГЛИШТВУ	79
<i>Учитељи</i>	79
<i>Основци</i>	83
СРПСКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ НА РЕОКУПИРАНОМ ПОДРУЧЈУ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ 1917. И 1918. ГОДИНЕ	93

Део други

ОКУПАТОРОВЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

РАСПАРЧАВАЊЕ СРБИЈЕ	105
АУСТРОУГАРСКИ ОСНОВНОШКОЛСКИ СИСТЕМ	109
<i>Тешкоће са уџбеницима</i>	116
<i>Северни окрузи Војно генералног гувернмана</i>	123
Мрежа основних школа и њихов материјални положај	123
Наставни кадар	130
Основци	141
<i>Јужни окрузи Војно генералног гувернмана</i>	147
<i>(Не)утемељеност аустроугарске основне школе</i>	157

БУГАРСКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	177
<i>Закон о отварању и издржавању народних школа у новоприсаједињеним и окупираним подручјима, од 3. марта 1916. године</i>	177
<i>Бугарске основне школе и њихов материјални положај</i>	185
<i>Наставни кадар</i>	203
<i>Настава и ваншколски рад учитеља</i>	217
<i>Основци</i>	226
<i>Приватне основне школе</i>	253
Закључак	273

Прилози

ПРИЛОГ БР. 1 - Погинули и умрли учитељи и учитељице 1912-1918.	281
ПРИЛОГ БР. 2 - Списак интернираних учитеља, рађен у Женеви 26. априла 1918.	304
ПРИЛОГ БР. 3 - Списак учитеља, са краја 1919. године, који су за време окупације у Првом светском рату били у служби и примали плату и оних који су примали новчану помоћ	314
ПРИЛОГ БР. 4. - Учитељи у аустроугарским основним школама и мектебама на подручју Војно-генералног гувернмана у јуну 1917. године ...	339
ПРИЛОГ БР. 5 - Учитељи у београдским основним школама у јуну 1917.	353
Извори и литература	357
Регистар географских појмова	363
Белешка о аутору	379